

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут економіки
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
РОБОЧА ПРОГРАМА

Презентації: мистецтво ефективної комунікації (ВК1.11)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Дубина М.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«26» серпня 2025 р.

Розробник: Шишкіна О.В., професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

доктор економічних наук, професор

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від «26» серпня 2025 р. № 13

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

Чічкань М.В.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну

Тип дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	2 курс, 3 семестр ОПП «Право»
Викладач	Шишкіна Олена Вікторівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Профайл викладача	https://fbss.stu.cn.ua/kafedra/zagalna-informacziya/shyshkina-olena-viktorivna-2/
Контакти викладача	Чернігів, вул. Шевченка, 95, корп.1 каб. 317. E-mail: shyshkina.olena.v@gmail.com

2. Анотація курсу. Вивчення дисципліни «Презентації: мистецтво ефективної комунікації» обумовлено необхідністю оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками щодо методів створення та проведення презентацій, розвитку навичок комунікації та публічного виступу, вдосконалення вмінь використання засобів візуальної та аудіальної комунікації для досягнення максимальної ефективності та впливу на аудиторію. Сторінка курсу в Moodle <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=7143>

3. Мета та цілі курсу. *Мета* навчальної дисципліни «Презентації: мистецтво ефективної комунікації» є закріплення та розвиток загальних (ЗК) та спеціальних (СК) компетентностей бакалавра з теорії та практики ефективних методів створення та проведення презентацій, розвитку навичок комунікації та публічного виступу, вдосконалення вмінь використання засобів візуальної та аудіальної комунікації для досягнення максимальної ефективності та впливу на аудиторію. *Цілями* дисципліни є формування вміння аналізувати аудиторію, визначати її потреби та інтереси, адаптувати презентаційні матеріали до очікувань та потреб конкретної аудиторії; набуття здатності ефективно комунікувати з аудиторією, структурувати та передавати ідеї, використовувати вербальні та невербальні засоби комунікації; опанування навичок аналізу і структурування інформації; набуття вміння ефективно використовувати презентаційні програми, інтерактивні інструменти, візуальні елементи для створення привабливих та професійних бізнес-презентацій; управління часом і опанування технік управління стресом й підвищення впевненості.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні компетентності:

- набуття навичок комунікації, здатність використовувати вербальні та невербальні засоби комунікації;
- здатність генерувати нові ідеї, структурувати та передавати їх;
- набуття навичок аналізу і структурування інформації;
- вміння ефективно використовувати презентаційні програми, інтерактивні інструменти, візуальні елементи для створення привабливих та професійних бізнес-презентацій;
- здатність управляти своїм часом і опанування технік управління стресом й підвищення впевненості.

4. Результати навчання.

Після вивчення курсу здатні проявляти комунікаційні здібності, структурувати та передавати ідеї, використовуючи голос, вербальну та невербальну комунікацію, візуальні елементи для підсилення ефекту; успішно проводити бізнес-презентації; використовувати презентаційні програми, технології та інтерактивні інструменти для ефективної комунікації з аудиторією.

Після вивчення курсу студент повинен:

- знати послідовність процесу планування і підготовки презентацій;
- розуміти правила вибору кольорів і шрифтів у презентації;
- застосовувати основні правила використання зображень і відео;
- опанувати особливості використання схем, графіків і діаграм у презентаціях;
- використовувати різноманіття технік виступу (голосу, дихання, жестикуляції, пауз, риторики, імпровізації);
- розуміти особливості вибору технічних засобів для презентації та їх використання;
- знати переваги і недоліки використання програмного забезпечення для створення презентації: Microsoft PowerPoint, Keynote, Google Slides, Prezi, Canva, Haiku Deck;
- застосовувати навчання мистецтва презентації у контексті розвитку Soft Skills;
- використовувати нестандартні техніки презентації;
- розуміти культурні різниці та їх вплив на презентацію;

- застосовувати основні принципи підготовки та проведення ефективних презентацій з урахуванням цілей та потреб аудиторії;
- використовувати техніки та стратегії використання засобів візуальної та аудіальної комунікації, таких як слайди, графіки, відео, звук та інші, для досягнення максимального ефекту та впливу на аудиторію;
- проявляти навички публічного виступу та комунікації, включаючи артикуляцію, інтонацію, ритміку мовлення, використання жестів та інших невербальних засобів комунікації;
- аналізувати аудиторію, визначати її потреби та інтереси, адаптувати презентаційні матеріали до їхніх очікувань та потреб;
- взаємодіяти з аудиторією, в тому числі реагувати на запитання, виклики та несподіванки;
- застосовувати принципи етики та культури презентаційного мистецтва, включаючи розуміння етичних меж та ризиків використання впливових засобів комунікації;
- самостійно підготовлювати та оцінювати ефективність власних презентацій.

5. Пререквізити. -

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні заняття	14
Самостійна робота (в тому числі, індивідуальне завдання - індивідуальна аналітична презентаційна робота)	60
Всього кредитів (годин)	3 кредити (90 годин)

Форма проведення занять - лекційні, практичні, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

7. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Змістовий модуль 1. Техніки підготовки та проведення ефективних презентацій

Тема 1. Планування та підготовка презентації

Дослідження аудиторії презентаційного виступу. Налаштування контенту та стилю презентації відповідно до потреб аудиторії.

Формулювання теми презентації і визначення мети презентаційного виступу. Збір матеріалу для презентації.

Структурування контенту. Логіка викладення матеріалу.

Графічний дизайн презентації. Підбір правильного графічного дизайну, який відповідає вашому повідомленню та допомагає передати вашу інформацію.

Репетиція презентаційного виступу.

Тема 2. Візуальне оформлення презентації: використання кольорів, шрифтів, відео, графіки

Використання кольорів в презентації. Здатність кольорів передавати емоції та настрій та виокремлювати ключову інформацію. Правила вибору кольорів. Кольорові комбінації.

Застосування шрифтів: Вибір шрифтів які легко читаються, сприймаються та відповідають стилю вашої презентації. Правила вибору шрифтів. Розміри шрифтів. Пари шрифтів.

Використання зображень та відео. Зображення та відео інструменти наочності і динамічності презентації. Правила використання зображень. Надійність високої якості зображень і відео. Джерела походження зображень, що не порушують авторські права.

Схеми, графіки та діаграми як візуалізатори інформації та інструменти наочності донесення важливої інформації. Правила використання схем, графіків і діаграм у презентаціях.

Налаштування слайдів. Послідовність, логічність і цілісність структури вашої презентації. Використання анімації та переходів.

Створення дизайну презентації. Використання презентаційних шаблонів. Основні особливості і правила дизайну презентацій.

Тема 3. Опанування техніками публічного виступу

Техніка дихання. Вплив правильного дихання на довготривалість та ефективність виступу.

Техніка голосу. Контроль за гучністю, темпом, інтонацією, акцентуванням слова.

Техніка жестикуляції. Використання рук та інших частин тіла для підсилення мови тіла та вираження емоцій.

Техніка пауз. Пауза, як інструмент встановлення контакту з аудиторією, залучення уваги та зосередження на головних моментах презентації.

Техніка риторики. Використання різноманітних риторичних фігур для залучення уваги та ефективної комунікації з аудиторією.

Техніка використання слайдів. Використання візуальних для підсилення змісту презентації та наочності подання основних концептуальних положень презентаційного виступу.

Техніка імпровізації. Здатність адаптуватися до несподіваних обставин, відповідати на запитання та коментарі аудиторії, вести презентацію.

Тема 4. Ефективне використання технічних засобів

Вибір технічного засобу. Вплив мети та характеру презентації на вибір технічного засобу. Врахування розміру та якості зображення, звукових можливостей, мобільності та інших параметрів на вибір технічного засобу. Налаштування технічного засобу.

Запас електроенергії. Використання резервних джерел електроенергії (портативних батарей, генераторів).

Використання програмного забезпечення для створення презентації. Microsoft PowerPoint, Keynote, Google Slides, Prezi, Canva, Haiku Deck.

Оформлення слайдів, використання кольорів, фону, зображень та інших елементів. Дотримання принципів дизайну та забезпечення читабельності та зрозумілості матеріалу.

Робота з аудиторією. Використання технік комунікації забезпечення ефективного контакту та зрозумілості матеріалу.

Змістовий модуль 2. Культурні відмінності та кроскультурна комунікація в презентаціях

Тема 5. Керування емоціями

Техніки релаксації (дихальні вправи, медитація, йога тощо). Релаксація як інструмент зниження рівня тривоги перед виступом

Контроль дихання під час виступу. Необхідність та доцільність застосування пауз.

Зосередження на позитивних аспектах виступу, на успіхах і досягненнях як інструмент збереження впевненості у собі.

Створення оптимістичної та позитивної атмосфери під час виступу. Використання жартівливих зауважень та гумору.

Аналіз презентаційного виступу.

Тема 6. Оцінка ефективності презентаційного виступу

Критерії ефективності презентаційного виступу: зрозумілість та логічність викладу, емоційна насиченість виступу, здатність утримати увагу аудиторії, здатність переконати слухачів тощо.

Методи оцінки ефективності: анкетування аудиторії, аналіз відеозапису, реєстрація кількості питань від слухачів, показники реакції аудиторії.

Підготовка до оцінки. Попереднє визначення критеріїв та методів оцінки.

Робота зі зворотним зв'язком, у тому числі, аналіз критичних та позитивних моментів виступу, обговорення рекомендацій щодо поліпшення стилю та способу виступу, а також детальний аналіз того, які елементи виступу були найбільш успішними та де є можливість для поліпшення. Корисні поради та рекомендації щодо покращення свого виступу в майбутньому.

Обов'язковість практики та тренування презентаційних виступів.

Розвиток особистості. Навчання мистецтва презентації у контексті розвитку Soft Skills: впевненості в собі, лідерських якостей, здатності управляти емоціями, ефективної комунікації тощо.

Тема 7. Нестандартні техніки презентації

Техніки зацікавлення аудиторії. Використання відео, зображень, інтерактивних елементів, несподіваних поворотів подій, гумору та інших інструментів.

Техніки емоційної зв'язки з аудиторією. Використання історій, притч та метафор, звернення до особистих досвідів аудиторії, та інші.

Техніки залучення уваги до головного моменту. Використання заголовків, підсумків та лозунгів, змінення тону голосу, використання пауз та інших елементів.

Техніки розробки незвичайних ідей: використання метафор, аналогій, неочікуваних порівнянь та інших прийомів.

Техніки використання медіа-технологій: відео, аудіо, графіка, анімація та інші, які допоможуть виступаючому передати інформацію більш зрозуміло та ефективно.

Техніки використання різних форматів виступу: TED-talks, панельні дискусії, віртуальні презентації та інші.

Техніки емоційного впливу: використання історій, емоційного голосу, рухів.

Техніки використання візуалізації: використання діаграм, схем, мінімалістичного дизайну.

Техніки роботи зі стресом та тривогою: дихальні вправи, медитація, позитивне мислення та інші

Тема 8. Кроскультурна комунікація

Культурні різниці та їх вплив на презентацію: Вплив норм поведінки, стереотипів, переконань та цінностей на сприйняття та розуміння презентації.

Мовні бар'єри та їх подолання.

Етикет та протокол у різних країнах: Етикетні та протокольні правила щодо форматів, оформлення і стилю презентації, які повинні бути дотримані під час презентації перед аудиторією з різних країн та культур.

Розвиток культурної чутливості.

Крім того, у курсі "Мистецтво презентацій" може бути розглянуто інше важливе питання - як підготувати презентацію з урахуванням культурних відмінностей та особливостей аудиторії. Викладач може детально описати та пояснити, які культурні відмінності можуть вплинути на сприйняття презентації, і які прийоми та техніки можуть допомогти досягнути кроскультурної ефективності. Також можуть бути розглянуті інші аспекти, наприклад, як уникнути неприємних ситуацій під час спілкування з людьми з інших культур, як ефективно використовувати мовні засоби та жести, щоб побудувати позитивний діалог з аудиторією, і які культурні особливості слід враховувати під час розробки та проведення презентації.

Тематика практичних занять

- Тема 1. Планування та підготовка презентації
Тема 2. Візуальне оформлення презентації: використання кольорів, шрифтів, відео, графіки
Тема 3. Опанування техніками публічного виступу
Тема 4. Ефективне використання технічних засобів
Тема 5. Керування емоціями
Тема 6. Оцінка ефективності презентаційного виступу
Тема 7. Нестандартні техніки презентації
Тема 8. Кроскультурна комунікація

Тематика самостійної роботи

- Тема 1. Планування та підготовка презентації
Тема 2. Візуальне оформлення презентації: використання кольорів, шрифтів, відео, графіки
Тема 3. Опанування техніками публічного виступу
Тема 4. Ефективне використання технічних засобів
Тема 5. Керування емоціями
Тема 6. Оцінка ефективності презентаційного виступу
Тема 7. Нестандартні техніки презентації
Тема 8. Кроскультурна комунікація

8. Система оцінювання та вимоги.

Загальна система оцінювання курсу	Оцінка курсу «Презентації: мистецтво ефективної комунікації» відбувається за 100-бальною системою та охоплює поточний контроль - до 60 балів, в тому числі: робота на практичних заняттях, тестування, аналітичні завдання - 30 балів; модульні контрольні роботи – 20 балів, індивідуальна аналітична презентаційна робота – 10 балів та підсумковий контроль (залік) – 40 балів. Підсумковий контроль проводиться у вигляді диф. заліку під час заліково-екзаменаційної сесії за трьома завданнями: теоретичні питання (до 10 балів), тести (до 10 балів) та практичні завдання із створення презентації і публічного виступу (до 20 балів). Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до залікової оцінки.
Вимоги до індивідуальної аналітично-презентаційної роботи	Індивідуальна аналітична презентаційна робота (ІАПР) оцінюється за 10-бальною системою. Завдання на ІАПР затверджується протягом перших трьох тижнів вивчення дисципліни ІАПР повинна відповідати вимогам, зазначеним у методичних вказівках. Робота виконується самостійно з дотриманням правил академічної доброчесності і подається в електронній формі у системі дистанційного навчання Moodle.
Практичні (лабораторні) заняття	В ході практичних занять передбачається тематичний аналіз різних видів презентаційних виступів, технік і темодів їх створення і застосування. Оцінювання роботи студентів відбувається згідно з критеріями, відображеними у матеріалах методичного забезпечення дисципліни.
Умови допуску до	Здані модульні контрольні роботи та виконана і

підсумкового контролю	захищена ІАПР. Мінімум 20 балів за результатами поточного контролю. У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав в повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів, він не допускається до складання заліку під час сесії, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів НУ «Чернігівська політехніка».
------------------------------	---

Оцінка за виконання індивідуальної аналітичної презентаційної роботи

Вид роботи	Форма контролю	Кількість балів
Правильність написання ІАПР	1. Відповідність умовам завдання	0...1
	2. Чіткість розкриття теоретичних питань	0...1
	3. Повнота та обґрунтованість висновків	0...3
Оформлення контрольної роботи	1. Посилання на першоджерела	0...1
	2. Відповідність оформлення вимогам	0...1
	3. Своєчасність виконання	0...1
Захист ІАПР	Самостійність виконання, а також чітка і грамотна відповідь на поставленні запитання	0...2
Разом		0...10

Поточний контроль за модулями

Види робіт та форма контролю		Кількість балів
1	Виконання тестових та практичних аналітичних завдань за темами курсу (6 завдань по 5 балів)	0...30
2	Виконання модульної контрольної роботи №1	0...10
3	Виконання модульної контрольної роботи №2	0...10
4	Виконання і захист ІАПР	0...10
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60

Підсумкова семестрова оцінка

Види робіт та форма контролю		Кількість балів
1	Виконання тестових та практичних аналітичних завдань за темами курсу	0...30
2	Виконання модульної контрольної роботи №1, №2	0...20
3	Виконання і захист ІАПР	0...10
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (диф. залік)		0...40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Політики курсу.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (20), він не допускається до складання диф. заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Повторне складання диф. заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання диф. заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#).

Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні практичних завдань, індивідуальної роботи (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

10. Обладнання та програмне забезпечення. Програмне забезпечення для створення презентації: Microsoft PowerPoint, Keynote, Google Slides, Prezi, Canva, Haiku Deck

11. Рекомендована література.

Основна

1. Chan, C. H. (2021). Creating Successful Presentations. *Psychiatr Clin North Am*, 44(2), 183-196. URL: <https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=pIMxEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA183&dq=presentations+%2B+the+art+of+communication&ots=10yQFFdtuu&sig=qHpMilwEaNxjhRnk2QMgtEDaRes>
2. Vale, I., & Barbosa, A. (2021). Posters: A tool to foster visual and communication skills through mathematical challenging tasks using a gallery walk. In *EDULEARN21 Proceedings* (pp. 8416-8425). IATED. URL: <https://library.iated.org/view/VALE2021POS>
3. Бехта, І.А. Невербальна комунікація: дискурсна динаміка текстового концепту [Текст] : монографія / Іван Бехта, Оксана Мельничук. - Волинські обереги : Рівне, 2021. - 198 с.
4. Sharma, S., & Mishra, B. (2023). *Communication skills for engineers and scientists*. PHI Learning Pvt. Ltd.. URL: https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=cKzQEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=presentations+%2B+the+art+of+communication&ots=r00dTODhCm&sig=XN9F_26_JZXz8kwHyIf_AcDZrS
5. Немчук, О. М. (2022). Ораторське мистецтво. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/36111/%D0%9E%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5%20%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. Мерфі, Джозеф. Сила підсвідомості. Як спосіб мислення змінює життя [Текст] / Джозеф Мерфі ; [пер. з англ. С. Вакуленко]. - Харків : КСД, 2022. - 287, [1] с. - Назва на корінці : Сила підсвідомості. - Бібліогр.: с. 281-287
7. Флемінг, К. Говорити легко та невимушено. Як стати приємним співрозмовником [Текст] / Керол Флемінг ; [пер. з англ. ІІІ. Нодя]. - Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2020. - 238, [1] с. - Бібліогр.: с. 236-237.

Допоміжна

1. Nathans-Kelly, T., & Nicometo, C. G. WHAT DO INSTRUCTORS NEED TO KNOW ABOUT TEACHING TECHNICAL PRESENTATIONS?. URL: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.7330/9781607326809-013/pdf?licenseType=restricted>
2. Thill, J. V. (2024). Excellence in business communication. URL: <http://thuvienso.thanglong.edu.vn/handle/TLU/10762>
3. Waskom, M. L. (2021). Seaborn: statistical data visualization. *Journal of Open Source Software*, 6(60), 3021. URL: <https://joss.theoj.org/papers/10.21105/joss.03021.pdf>
4. Inastrilla, C. R. A. (2023, September). Data visualization in the information society. In *Seminars in Medical Writing and Education* (Vol. 2, pp. 25-25). URL: https://www.academia.edu/download/113404266/28_Data_Visualization_in_the_Information_Society.pdf

Інформаційні ресурси

1. Canva (<https://www.canva.com/>) - онлайн-інструмент для створення графічних дизайнів, включаючи елементи для створення презентацій.
2. Coursera (<https://www.coursera.org/courses?query=presentation%20skills>) - онлайн-курси на тему "Навички презентації", які можуть надати практичних знань та навичок
3. Duarte (<https://www.duarte.com/presentation-design/>) - веб-сайт, що надає корисні поради та інструменти для створення презентацій.
4. Presentation Zen (<https://www.presentationzen.com/>) - веб-сайт, що містить корисні поради та ідеї про те, як створити презентації, які будуть надихати та захоплювати аудиторію.
5. Prezi (<https://prezi.com/>) - онлайн-інструмент для створення нестандартних інтерактивних презентацій, який надає багато корисних функцій та можливостей.
6. SlideShare (<https://www.slideshare.net/>) - платформа для обміну презентаціями. Тут ви можете знайти приклади презентацій з різних галузей та сфер діяльності, які можуть надихнути вас на створення власної презентації.
7. Speaking.io (<https://speaking.io/>) - веб-сайт з корисними порадами для говоріння перед аудиторією.
8. TED Talks (<https://www.ted.com/talks>) - відео презентації на різні теми, зроблені експертами в галузі, що може бути корисним для вивчення різноманітності стилів та технік презентацій.
9. TED-Ed (<https://ed.ted.com/>) - платформа, яка надає можливість створювати свої власні уроки на основі відео-презентацій TED.

